

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2025/2750-S.25.4080
BAŞVURU NO : 2025/1280
KARAR TARİHİ : 07/03/2025

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
BAŞVURUNUN KONUSU : Ek ders ücretinin artırımlı olarak ödenmesi hakkında.
BAŞVURU TARİHİ : 21/01/2025

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza [REDACTED] tarafından yapılan başvuruda, Çorum Ölçme Değerlendirme Merkezinde 22/03/2024 tarihinden beri kadrolu Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni/koordinatörü olarak görev yaptığını, Türk Dili ve Edebiyatı alanında doktora mezunu olduğunu, Mevzuata göre Ölçme Değerlendirme Merkezi Öğretmeni olarak görev ve sorumlulukları içerisinde fiilen derse girme gibi bir görevinin bulunmadığını belirterek ek derslerinin % 20 artırımlı olarak ödenmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 23.01.2025 tarih ve [REDACTED] sayılı şikâyet konusuna ilişkin bilgi/belge isteme yazılarına istinaden Milli Eğitim Bakanlığının 30.01.2025 tarih ve [REDACTED] sayılı yazılarında;

2.1. Başvuru konusu hakkında, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüş yazısında, Bakanlığımıza bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapmakta olan yüksek lisans ve doktora yapmış öğretmenlere ek ders ücretlerinin artırımlı ödenebilmesi bu derslere fiilen girilmesi şartına bağlandığının belirtildiği, anılan kararın 14'üncü maddesi kapsamında ödenen ek ders ücretlerinin görmüş olduğu doktora öğrenimine bağlı olarak % 20 artırımlı ödenmesinin mümkün olmadığı,

Açıklamaları yapılmıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 'Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı' başlıklı 74'üncü maddesinde, "...Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler... ”,

3.1. “Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler” bölümünde yer alan “Genel ilkeler” başlıklı 128’inci maddesinde: *“Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. (Ek cümle: 7.5.2010-5982/12 md.) Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.”,*

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun "Kurumun Görevi" başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında; *“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”*

5. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin “Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü” başlıklı 220/A maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; *“Bakanlığın görev alanına giren hususlarda mevzuatta yer alan mali hükümlerin uygulanmasını yönlendirmek, bu konuda ortaya çıkabilecek her türlü meseleyi çözmek ve tereddütleri gidermek,”*

6. 03.09.2023 tarihli ve 32298 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2024 ve 2025 yıllarını kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşmenin "Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" bölümünün "Lisansüstü öğrenim gören öğretmenlere ilave ek ders ücreti" başlıklı 8’inci maddesinde; *“(1) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerden yüksek lisans ve doktora yapmış olanlara, fiilen girdikleri dersler için ödenecek ek ders ücretleri sırasıyla %7 ve %20 artırımlı ödenir.*

7. Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar’ın “Ders niteliğinde yönetim görevi” başlıklı 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; *“İlgili mevzuat hükümleri ile tespit edilen inceleme, araştırma, planlama, programlama, yönetim, denetim, eğitim ve öğretim gibi görevlerinden... d) Her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları rehber öğretmenlerinin ders yılı süresince haftada 18 saati ders niteliğinde yönetim görevi sayılır ve fiilen görev yapma karşılığında ek ders ücreti ödenir.”,*

7.1) “Yüz yüze eğitim yapılmayan eğitim kurumları yönetici ve öğretmenleri” başlıklı 14’üncü maddesinde, *(Değişik: 24/02/2022 tarihli ve 5237 sayılı CK) (1) Yaygın eğitim enstitüsü, açık öğretim okulu, gençlik ve izcilik eğitim tesisleri, akşam sanat okulu müdürlükleri, ölçme değerlendirme merkezleri, televizyon ve radyo programları ile göze ve kulağa hitap eden üç boyutlu araçlarla eğitim-öğretim yapılan, ders araç ve gereçleri üretilen, Bakanlığa bağlı okullara gündüzlü ve yatılı olarak alınacak öğrenci adaylarına uygulanacak seçme ve yarışma sınavları için soru kitapçığı ve test hazırlanan akşam sanat okulları yöneticilerine haftada 20, öğretmenlerine haftada 18 saat ek ders ücreti ödenir.*

7.2. “Görevin fiilen yapılması” başlıklı 25 inci maddesinde; *“Bu Karar kapsamında ek ders ücreti ödenebilmesi için, ek ders görevinin fiilen yapılmış olması, ek ders görevinden sayılan veya ek ders görevinin yapılmış sayılacağı hâller bakımından ise bu Kararda belirlenen koşulların oluşması şarttır. Ek*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ders ödemelerinden harcama yetkilisi, ödeme emri belgesini düzenleyen gerçekleştirme görevlisi ve bu Kararda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde ek ders görevinin gerçekleştirildiğine ilişkin belgeyi düzenleyen ve onaylayan diğer gerçekleştirme görevlileri müteselsilen sorumludur.”

düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN'IN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

8. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Tavsiye Kararı Önerisi” Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

9. Başvuru sahibi özetle, Çorum Ölçme Değerlendirme Merkezinde doktora mezunu olduğunu, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni/koordinatörü olarak görev yaptığını belirterek ek derslerinin % 20 artırımlı olarak ödenmesini talep etmektedir.

10. Başvuruya konu ek ders ücretlerinin % 20 artırımlı olarak ödenmesi talebiyle ilgili gerek Hazine ve Maliye Bakanlığının açıklamaları gerek 7. Dönem Toplu Sözleşmenin "Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" başlıklı 8'inci maddesi uyarınca ders niteliğinde yönetim görevi karşılığı gibi fiilen ders ve ek derslere girilmeksizin ödenmekte olan ek ders ücretlerinin %5 ve %15 artırımlı olarak ödenmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir.

11. Ek ders görevi, aylık karşılığı ders görevi dışında ek ders ücreti karşılığında okutulan dersleri ifade ettiği, her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları rehber öğretmenlerinin, ilgili mevzuat kapsamında tespit edilen inceleme/ araştırma/planlama/programlama/yönetim/denetim/eğitim/öğretim gibi görevlerinden, ders yılı süresince haftada 18 saatinin ders niteliğinde yönetim görevi sayılarak fiilen görev yapma karşılığında ek ders ücreti ödeneceği düzenlemelerine yer verilmiştir.

12. Mezkur konuyla ilgili 2020 ve 2021 yıllarını kapsayan Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun 2019/1 sayılı Kararında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerden yüksek lisans ve doktora yapmış olanlara, fiilen girdikleri dersler için ödenecek ek ders ücretlerinin sırasıyla %5 ve %15 artırımlı ödenmesinin hükme bağlandığı, 2024 ve 2025 yıllarını kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşmede ise aynı hüküm korunmakla birlikte bu oranların sırasıyla %7 ve %20 olarak düzenlendiği görülmektedir.

13. Başvuru konusuyla ilgili benzer bir uyuşmazlıkta, Ordu İdare Mahkemesinin 22.02.2024 Tarih ve 2023/1346 Esas, 2024/372 Karar sayılı İlamında, “...Sözleşme'nin 8'inci maddesi ile; Milli Eğitim Bakanlığı'nca öğretmenlerin lisans sonrası kendilerini geliştirmelerinin, mesleki hayatlarına katkı sağlamalarının amaçlandığı, bu amaca yönelik olarak da, yüksek lisans ve doktora yapan öğretmenlerin ek ders ücretlerinin artırımlı olarak ödenmesinin benimsendiği görülmektedir. ... Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde özel eğitim öğretmeni olarak görev yapan davacının işin doğası gereği fiilen ders görevinin olmadığı, dolayısıyla davacıdan fiilen derse girme gibi bir koşulun aranmayacağı, lisans sonrası kendilerini geliştirmeleri, mesleki hayatlarına katkı sağlayabilmeleri adına yüksek lisans yapmış olan öğretmenlere ayırım gözetilmeksizin artırımlı ek ders ücreti ödenmesi gerektiği, aksi yönde tesis edilen dava konusu işlemin hukuka uygun bulunmadığı sonucuna varılmıştır.”

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

14. Yine başvuru konusuna benzer durumda olan yüksek lisans mezunu başka bir rehber öğretmen tarafından ek ders ücretlerinin %5 artırımlı olarak ödenmesi ve mahrum kaldığı ekonomik kayıplarının tazmini talebi ile açılmış olan bir davada; Diyarbakır 1. İdare Mahkemesince 21/01/2021 tarihinde verilen 2020/882 E. ve 2021/74 K. sayılı kararda, dava konusu işlemlerde hukuka ve mevzuat hükümlerine uyarlık bulunmadığı gerekçesi ile idarenin dava konusu işleminin iptaline ve davacının eksik ödenen ek ders ücretinin (mahrum kaldığı ekonomik kayıpların) davalı idare tarafından hesaplanarak davacıya ödenmesine karar verildiğine yer verilmiştir. Mahkeme kararlarının gerekçesi incelendiğinde özetle yaptığı işin doğası gereği ders görevi olmayan, fiilen derse girme imkanı bulunmayan rehber öğretmenlerde fiilen derse girme gibi bir koşulun aranmayacağı gerekçesine yer verilerek dava konusu işlemlerin iptaline hükmedilmiştir.

15. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından; doktora mezunu olan başvuru sahibinin ek ders ücretinin artırımlı olarak ödenmemesinin sebebinin başvuranın fiilen derse girmemesi olarak gösterildiği anlaşılmış olup, Ölçme Değerlendirme Merkezinde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni/koordinatörü olarak görev yapmakta başvuranın işin doğası gereği fiilen ders görevinin olmadığı, ek ders ücreti ödenirken de, rehber öğretmenler için; “her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında rehber öğretmenlerinin ders yılı süresince haftada 18 saatinin ek ders niteliğinde yönetim görevi sayılacağı ve fiilen görev yapma karşılığında ek ders ücreti ödeneceği” düzenlemesine yer verildiği, bu durumda yaptığı işin doğası gereği ders görevi olmayan, bir başka deyişle fiilen derse girme imkânı bulunmayan başvurandan fiilen derse girme gibi bir koşulun aranmayacağı, mevcut görevinin fiilen yapılmasının yeterli olacağı, dolayısıyla lisans sonrası kendilerini geliştirmeleri, mesleki hayatlarına katkı sağlayabilmeleri adına yüksek lisans/doktora yapmış olan rehber öğretmenlere de ayırım gözetilmeksizin artırımlı ek ders ücreti ödenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

16. Yukarıdaki açıklamalar, başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili sunduğu bilgi ve belgeler, ilgili mevzuat, yargı kararları ile dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; fiilen derse girme imkanı olmayan, mevzuat gereği derse girme görevi bulunmayan, ek ders ücretleri ders görevinden bağımsız olarak ödenen yüksek lisans ve doktora mezunu öğretmen ve okul yöneticilerine ek ders ücretlerinin artırımlı olarak ödenmesi gerektiği, Ölçme Değerlendirme Merkezinde görev yapan başvuru sahibinin mevcut görevinin doğası gereği ders görevinin olmadığından bahisle fiilen derse girme şartı aranması ve ek ders ücretinin artırımlı olarak ödenmemesi işleminde hukuka ve hakkaniyete uyarlık olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

17. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarih ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin idare tarafından tam ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, ayrıca idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde “*kanunlara uygunluk*”, “*hesap verilebilirlik*”, “*kararların gerekçeli olması*” ve “*kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi*” ilkelerine uygun davrandığı, ancak idarenin başvurana verdiği cevapta hangi sürede, hangi mercilere başvurabileceğini göstermediği, bu nedenle “*karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi*” ilkesine uygun davranılmadığı tespit edilmiş olup, idarenin bahse konu ilkelere uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

18. 6328 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup yetkili ve görevli mahkemelerde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre **BAŞVURUNUN KABULÜNE;**

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapan mevcut görevleri itibariyle fiilen derse girme imkanı bulunmayan yüksek lisans veya doktora mezunu öğretmenlere ek ders ücretlerinin artırımlı olarak ödenmesine ilişkin düzenleme yapılmasının Toplu Sözleşmelerde dikkate alınması,

Doktora mezunu koordinatör öğretmen olarak görev yapan başvurana, ek ders ücretlerinin artırımlı olarak ödenmesi hususlarında **MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanununun 20'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Milli Eğitim Bakanlığınca bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın, **BAŞVURANA** ve **MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi

Mehmet AKARCA
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.